

СТАНОВИЩЕ

на съдията Румен Ненков по к.д. № 18 от 2010 г.

Съгласен съм с крайното заключение на Конституционния съд за недопустимост на искането на състав на Върховния административен съд за установяване на противоконституционност и несъответствие с международни договори, по които България е страна, на § 6, ал. 1 и § 22з, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване. По същество предмет на искането е търсене на отговор на въпроса, дали Конституцията и международните задължения на страната позволяват законодателно ограничаване на максималния размер на получаваните една или повече пенсии. На същия въпрос по тезата за противоконституционност и несъответствие с Международния пакт за икономически, социални и културни права Конституционният съд вече е дал принципен отговор с Решение № 21 от 15.07.1998 г. по к.д. № 18 от 1997 г. От друга страна, по силата на чл. 150, ал. 2 от Конституцията вносителят на искането не е сред субектите, които разполагат с правомощието да сезират Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т. 4 от Конституцията. Считаю обаче, че в мотивите на определението трябваше изрично да се подчертае, че Конституционният съд е обвързан от предходните свои актове и съответно – може да се позовава на чл. 21, ал. 5 от Закона за Конституционния съд само ако не са последвали такива съществени политически, социално-икономически и законодателни промени, които обуславят еволюция в старото тълкуване. В конкретния случай такива промени наистина не са налице, защото е запазен моделът на задължително пенсионно осигуряване, основан на принципите на солидарност между осигурените лица и държавно субсидиране на пенсионните фондове. Конституцията обаче не предопределя еднозначно осигурителния модел, поради което ситуацията би била различна например при установено свободно договаряне между осигурено лице и осигурителен орган, когато единствено индивидуалният принос, съответстващ на внесените лични осигурителни вноски, би имал значение за определяне на размера на пенсията. Вярно е, че когато тълкува Конституцията Конституционният съд на първо място трябва да изследва и установи волята на нейните създатели. Придържането към първичния конституционен консенсус гарантира стабилността и върховенството на основния закон, дава трайна защита на оригиналните конституционни идеи и ценности. Този подход обаче не е несъвместим с еволютивното, телеологичното тълкуване, когато

същите основополагащи идеи и ценности трябва да бъдат защитени при съществено променени условия. Възприемането на Конституцията като жив, развиващ се организъм позволява извличането на максималния полезен социален ефект от нейните разпоредби. Впрочем и досега Конституционният съд е допускал възможността да бъде изоставена утвърдена стара съдебна практика и да бъде възприета нова интерпретация на някои конституционни разпоредби (вж. например Определение № 1 от 11.01.1996 г. по к.д. № 31 от 1995 г.). В такива случаи обаче авторитетът на институцията и дължимата почтеност към правните адресати изискват променената позиция на Съда да бъде обоснована с излагането на убедителни съображения – както юридически, така и неюридически.

Конституционен съдия: **Румен Ненков**